

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK

Lena Lindegren

GYMNASIE- OCH

NÄRINGS- OCH NÄRINGS- OCH

2021-03-18

Svar på remiss: Samverkande krafter för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk

Sammanfattning

Täby kommun har erbjudits att svara på en remiss från Utbildningsdepartementet *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66)*. Svaret ska vara Utbildningsdepartementet tillhanda senast den 8 april 2021.

Utredningen redovisar i detta betänkande uppdraget att utreda behovet av förändringar när det gäller kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och sfi i kombination med annan utbildning inom kommunal vuxenutbildning. Täby kommun menar att det inte framgår av utredningen att kommunen får kompensation för de faktiska kostnader som skulle uppstå om förslagen om ett kommunalt språkansvar och en obligatorisk litteracitetskartläggning¹ blir verklighet. Enligt Täby kommun hade det varit att föredra om utredningen slagit fast att kommunerna kommer att få full ersättning för de faktiska kostnader som förslagen genererar. Täby kommun instämmer i utredningens slutsatser att det krävs åtgärder för att fler sfi-elever ska kunna erbjudas en utbildning av god kvalitet som motsvarar elevernas behov och förutsättningar. Därutöver behövs genomströmningen inom sfi förbättras och övergången till och kombinationer med annan utbildning underlättas. Detta är också områden där Täby kommun redan har vidtagit lokala åtgärder för att lösa.

Förslag till beslut

Gymnasie- och näringslivsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta

Kommunstyrelsen beslutar att lämna yttrande daterat den 4 mars 2021 till Utbildningsdepartementet som sitt remissvar gällande betänkandet *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66)*.

¹ Kartläggning av den nyanlända vuxna elevens litteracitetserfarenheter på det starkaste språket som underlag för planering av undervisningen. Av engelska literacy, läs- och skrivkunnsighet. Begreppet litteracitet inkluderar, förutom läs- och skrivaktiviteter, också berättande, symboler och bilder.

Ärendet

Täby kommun har erbjudits att svara på en remiss från Utbildningsdepartementet – *Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66)*. Svaret ska vara Utbildningsdepartementet tillhanda senast den 8 april 2021.

Regeringen beslutade den 26 juli 2018 att uppdra åt en särskild utredare att utreda behovet av förändringar när det gäller kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och sfi i kombinationer med andra vuxenutbildningar. Utredningen tog namnet *Stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk, KLIVA*.

Täby kommun har synpunkter på att det inte framgår av utredningen att kommunen får kompensation för de faktiska kostnader som skulle uppstå om förslagen som rör det kommunala språkansvaret och en obligatorisk litteracitetskartläggning blir verklighet. Det är kommunens uppfattning att utredningens förslag inte är förenliga med den kommunala finansieringsprincipen. Enligt Täby kommun hade det varit att föredra om utredningen slagit fast att kommunerna kommer att få full ersättning för de faktiska kostnader som förslagen genererar. Täby kommun anser dock i övrigt att betänkandet lämnar flera viktiga förslag och ger en bra bild av de utmaningar som finns inom området.

Utredningen föreslår bland annat följande:

Kommunalt språkansvar (KSA)

Utredningen lämnar ett antal förslag som tillsammans med befintliga regleringar och förslag i andra avsnitt utgör ett ramverk, Kommunalt språkansvar, KSA. Varje kommun ska redan idag aktivt verka för att nå dem i kommunen som har rätt till sfi och motivera dem som saknar grundläggande kunskaper i svenska och omfattas av rätten till sfi-utbildning att delta i utbildningen. Utredningen föreslår skärpta krav på kommunerna avseende sådan uppsökande verksamhet. Detta genom att kommunen i en handlingsplan beskriver sitt arbete med den uppsökande verksamheten, samverkan med andra aktörer, ändamålsenliga rutiner samt uppföljning och utvärdering för att nå alla de invånare som har behov av sfi. Huvudmannen ska inrätta en KSA-funktion som tillsammans med befintliga funktioner inom komvux ska ansvara för de arbetsuppgifter som ryms inom KSA.

Studieplanering och vägledning samt en obligatorisk litteracitetskartläggning²

Utredningen anser att regleringen avseende studie- och yrkesvägledning i sfi är tydlig och adekvat. Däremot kan huvudmännen bättre nyttja det befintliga stödet från Skolverket för att fullt ut nå syftet med gällande regleringar. Utredningen föreslår därför att Skolverkets uppdrag att genomföra fortbildningsinsatser för att förbättra kvaliteten inom studie- och yrkesvägledningen förlängs och utökas för att möta de stora behov som finns i kommunal vuxenutbildning.

² Begreppet litteracitet inkluderar, förutom läs- och skrivaktiviteter, också berättande, symboler och bilder.

En utökning av antalet kurser i sfi är inte relevant enligt utredningen. Det är viktigare att arbeta med individanpassning ur ett didaktiskt perspektiv där läraren ges förutsättningar att individanpassa inom ramen för undervisningen. Likaså menar utredningen att de elever som har behov av fler timmar i sfi ska erbjudas detta på individuell basis snarare än att på en generell nivå utöka antalet timmar för särskilda grupper. Utredningen föreslår att en obligatorisk kartläggning införs med syfte att gynna genomströmningen i sfi.

Verksamhetspoäng

Utredningen föreslår också en fastställd kurs tid baserad på verksamhetspoäng som ska leda till ökade incitament för lärare och rektorer att ge sfi-elever det stöd som behövs för att klara kursen på utsatt tid snarare än att enbart förlänga studietiden.

Kompetens

Utredningen lägger ett paket av förslag för ökad kompetens för undervisning inom sfi och sfi i kombination med annan utbildning.

Ekonomiska aspekter

Beslutet föranleder följande ekonomiska överväganden.

Täby kommun menar att det inte framgår av utredningen att kommunen får kompensation för de faktiska kostnader som skulle uppstå om förslagen som rör det kommunala språkansvaret och en obligatorisk litteracitetskartläggning blir verklighet. Det är kommunens uppfattning att utredningens förslag på så vis inte är förenliga med den kommunala finansieringsprincipen. Enligt Täby kommun hade det varit att föredra om utredningen slagit fast att kommunerna kommer att få full ersättning för de faktiska kostnader som förslagen genererar.

Ann-Charlotte Mann
Chef verksamhetsstöd och utveckling

Bilagor

1. Yttrande - Betänkandet (SOU 2020:66) Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (U2020/06271), daterat den 4 mars 2021
2. Remiss, Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (SOU 2020:66)